

[Poul Hartling.]

investeringsmuligheder, dens konkurrenceevne skal vi fremme eller i hvert fald ikke hæmme. Vi har ret gode afskrivningsregler for investeringer — det skal erkendes — og hvad har de ikke betydet for den økonomiske fremgang i de senere år. Det er da også typisk, at socialdemokratiet i sin fordelingsiver nu går løs på disse regler. Vi lever her i landet af initiativ, opfindsomhed, virkelyst. Det er ikke mere indviklet, end at vi lever af at bestille noget. Det synspunkt, vi har brug for, er ikke, at vi er i kamp med hinanden, således at hvis der bliver mere til dig, bliver der mindre til mig. Klassekampens tid er forbi. Den passer ikke til et moderne samfund, hvor alle er afhængige af alle andre.

Men regeringen har i høj grad fulgt klassekampens og fordelingspolitikkenes mønster. Den velstand, som den stærkt udviklede teknik, den industrialiserede produktion har rakt os, og som den har rakt alle lande i vor kulturkreds og på vort uddannelsesniveau, den velstand sidder vi og bruger flere og flere kræfter på at fordele. Vi vogter på hinanden, vi sammenligner, vi laver indkomstpolitik, som det nu hedder. En indkomstpolitik — den drejer sig, sagde økonomiministeren i en kronik i oktober 1964 — jeg beder om tilladelse til et citat —

„om fordelingen af den samlede indkomstforøgelse mellem de forskellige indkomstarter og indkomstgrupper“.

Men forleden dag erklæredes det jo for resten fra højeste sagkundskab, eller hvad det nu var, at indkomstpolitikken var brudt sammen. Rationering og fordeling er i sig selv en kostbar foranstaltning; det koster på mange måder. Det lærte vi under krigen, hvor man på grund af mangel måtte sætte alt på rationeringsmærker. Rationering er dyr, besværlig, tidrøvende. Rationering giver en dårlig indstilling, et dårligt klima. Sådan er vi alle sammen; når man stiller os i kø til en rationering, får vi kun én tanke i hovedet: ikke at blive sprunget over og ikke at blive snydt for vor portion. Vi skæver til de andre, vi sammenligner os med de andre; det er ikke nogen særlig moralsk eller frugtbar situation, og den avler ikke lykke eller tilfredshed. Nu er vi i en situation, hvor der ikke er mangel, og

så er det alligevel, som om regeringen betragter det som den første politiske opgave at fastholde eller indføre en slags køsystem.

Det er altså karakteristisk, at nu må der ikke røres ved indkomsterne, uden at alle får noget med. Den, der siger disse ting bedst, mest lige ud og med mest talent for de dele, er vel næstformanden i socialdemokratiet, Hans Rasmussen. Det indbyrdes forhold, der én gang er opnået, må der ikke røres ved. Man kan ikke have, at nogen skifter plads i køen. Ifølge dagbladene referater sagde Hans Rasmussen for 6 dage siden på Danske Bankfunktionærens landsmøde i Helsingør netop, at alle skulle ind under indkomstpolitikken, og at vi ikke kunne løse samfundets økonomiske problemer, medmindre vi greb ind på den private ejendomsrets område.

Køsystemet gælder på boligområdet, hvor man alt for længe har fastholdt offentlig fordeling og rationering, og det gælder på kreditområdet, hvor der nu også skal rationeres. Det bliver kaldt forsvarlig økonomisk politik, og deri er der jo det rigtige, at når man har bragt sig i en anspændt økonomisk situation, må man gribe til forskellige dæmpende midler. Men det er, som når man giver en feberpatient feberstillende midler. De virker til en tid, de synes at forbedre situationen; men hvis man ikke helbreder den sygdom, der fremkalder feberen, er det hele dog omsonst og tjener kun til at tilsløre sygdomsbilledet.

Hvis vi bliver ved at se det som hovedopgaven at fordele, bliver folketinget interesseorganisationernes valplads. Dette er naturligvis til en vis grad berettiget; uretfærdighed skal bekæmpes, og en velstands-fremgang skal naturligvis også komme de svage grupper til gode. Derfor har vi her i folketinget, næsten hele vejen rundt, stemt f. eks. for forøgelser af pensioner og for at rette de tjenestemandslønninger op, der var kommet bagefter. Nu var det deres tur til at komme i niveau. Jeg siger, det er til en vis grad berettiget; det udspringer af en retfærdighedssans. Men det er også ofte vidnesbyrd om, at vi er svage over for de forskellige pressioner, som vi udsættes for. Det ene parti har vist ikke så meget at lade det andet høre på dette punkt. Men det er en stor fare, hvis hele det politiske arbejde går op i at fordele, og vi skader